

Kanus-a Gayod Matawo Si Hesu Kristo?

KANUS-A GAYUD MATAWO SI HESU KRISTO? Nasing-abot na ang tuig Dos mil, ug nanganaykanay na ang ka-ikag mahitungod niini. Ang taho sa mga balasahon ug mga mantalaan bahin sa selebrasyon alang sa Enero 1, 2000, mao na ang sinugdanan sa ika 21 ka siglo ug gitawag usab nga ikatulong milenyo. Bisan pa sa mga pagtu-o sa tanan ingon niini apan magsugod gayud ang bag-ong siglo ug bag-ong milenyo karong Enero 1, 2001, talagsa lamang sa mga henerasyon ang makasaksi niining maong panghitabo.

Ang sistema sa pag-ihap sa atong kalendaryo gi-umol aron atong masulagma kong kanus-a gayud matawo si Kristo. Una' kita mosulti ug bisan unsa mahitungod sa maong selebrasyon, tingali ug ato usa nga ipangutana ang tinuod nga sistema sa pag-ihap. Mil nuebe syentos nuebentay y sais ka tuig na ba gayud ang milabay sa dihang natawo si Hesu Kristo?

Ang kasaysayan sa kalendaryo ni Gregorio o Gregorian Calendar nakapasabot ug nakahatag ug katin-awan. Dili lamang ang paghatag ug plano sa selebrasyon sa duha ka milenyo ang gitug-an sa maong kalendaryo, apan mitug-an usab kini nga si Hesu Kristo natawo dos mil ka tuig na ang milabay.

Ng Tuig Kanus-a Nahimugso Si Hesu Kristo

Wala ang bibliya o bisan pa gani ang mga nag-unang amahan sa Simbahan ang nagtug-an sa petsa kanus-a nahimugso si Hesus, sanglit ilang gihatag ang detalye sa mga panghitabo nga nagpalibot sa Iyang pagkahimugso. Nganong duna may mga pagkibhang? Sa bahin sa mga amahan sa Simbahan, ang hinungdan mao nga, atol sa tulo ka siglo human sa kinabuhi ni Kristo sa kalibutan, ang kalihokan nga pinaka-importante kanila mao ang petsa sa paghandum sa Iyang kamatayon. Sa pagtandi, ang petsa sa Iyang pagkatawo dili na kaayo importante. Sa katin-awan nga gihatag sa Encyclopedia Americana, “Pasko o Christmas...sumala sa mga tigsulat, wala gisa-ulog sa simbahang Kristiyano sa unang mga siglo, gumikan kay sa kinatibuk-an ang Kristiyano mosa-ulog lamang ug mohandum sa kamatayon sa dungganong tawo apan dili ang kasumaran sa adlaw sa natawhan niini”... (nahimutang kini sa 1944 nga edisyon nga nag-ulohan ug “Christmas”). Karon gi-unsan man nila pagdeterminar ang tuig kanus-a gayud natawo si Hesu Kristo? Kanidong tuig 525 si Dionysius Exiguus, usa ka magtutu-on, gitahasan ni Papa Juan Uno pag-establisar ug kalendaryo alang sa mga kapistahan sa Simbahan. Niining bahina, si Dionysius mibana-bana na lamang sa tuig kanus-a matawo si Hesu Kristo, apan daghang mga kasaypanan ang nakaplagan sa iyang kalkulasyon, hinoon dili kaayo lagyo ang iyang mga bana-bana gikan sa aktwal nga panghitabo. Sumala sa Encyclopedia Britannica, si Dionysius mitakda sa tuig kanus-a matawo si Hesu Kristo pinasubay sa kasa-ulogan kanus-a natukod ang Roma sa tuig syete syentos sinkwenta y tres. Apan nasuta nga imposibli kini gumikan tungod kay ang Ebanghelyo nga mitala sa pagkahimugso ni Kristo nahitabo atol sa pangagamhanan ni Herodes kon Herod the Great, tungod niini dili mamahimong matawo si Kristo sa wala pa ang tuig Syete syentos sinkwenta ang tuig kanus-a natukod ang Roma. (kini nahimutang sa ika Kinsi nga edisyon sa bolyum kwatro, pahina 580, nag-ulohan ug “Chronology”). Natala ni Flavius Josephus, usa ka Hudiyong tigsulat sa kasaysayan, ang kamatayon ni Herodes nahulog sa 4 B.C. Tungod niini sumala sa inusab nga pag-ihap, ang pagkatawo ni Kristo nahitabo mga upat ka tuig una ang tradisyonal nga petsa. Kung atong iphon paatubang gikan sa 4 B.C. paingon sa tuig Dos mil (usa ka tuig ang dungag gumikan kay walay tuig 0 [zero] o year 0) nahulog nga ang 1996

mao gayud ang tinuod nga tuig Dos mil (subay sa ihap sa tuig sa kalendaryo) human mahimugso si Kristo. Kini maoy nakahatag ug kasubo sa mga nangandam sa pagsaulog sa Enero 1, 2000 ang bag-ong milenyo, apan sa samang higayon dili usab sila angayang mobati ug kadismaya tungod kay molabaw gayud ang tradisyonal nga selebrasyon kung itandi sa tinuod nga kasaysayan.

Ang Kaguliyang Mahitungod Sa Petsa

Makapakurat, tungod kay dili lamang ang tuig gikan sa tradisyonal nga pagkahimugso ni Kristo, apan ang Iya usab unta nga Disyembre 25 nga kasamuran sa pagkatawo, nga karon maoy gisa-ulog isip Pasko o Christmas, dili usab tukma. Unta, kung ang mga unang mga tawo nahibalo pa lamang kung kanus-a gayud matawo si Kristo, makala-um kita nga dunay daghang mga ebidensiya sa mga kasa-ulogan pinaagi sa ilang mga sinulat. Sa ingon, sa unang dos syentos ka tuig sa kasaysayan sa Kristoyano, wala gayuy nahisgutan nga petsa sa kalendaryo kong kanus-a natawo si Kristo. Hangtud na lamang nga mi-abot ang tuig 336 nakaplagan ug nahisgutan na ang kasa-ulogan sa pagkatawo ni Kristo. Mga panulagma bahin sa takdong petsa nagsugod sa ikatulo ug ika-upat nga siglo, sa dihang na-umol ang mga huna-huna nga sulagma-on na lamang ang kasamuran sa adlaw ni Kristo. Tungod niini, nakabaton kini ug kontrobersiya tali sa mga labaw sa Simbahan. Daghan kanila ang mibabag sa maong selebrasyon. Si Origen (185-254) ang hugot nga mibabag sa maong mga huna-huna. “Sa mga Balasahon, walay natipigang talaan aron nga magpahigayon ug dakong bankete sa pag-saulog sa adlawng natawhan. Kadto lamang mga makasasala ang magmaya tungod sa pagkatawo nila ning kalibutan.” (nahipatik kini sa Catholic Encyclopedia, 1908 edition, bolyum tres, panid 724, nga nag-ulohan ug “Natal Day”). Hangtud karon dunay walo ka mga petsa sulod sa unom ka mga nagkalain-laing bulan ang gisugyot sa pipila ka hut-ong. Ang Desyembre 25, sanglit katsapusan kining petsaha nga gisugyot apan mao kining bulana ang gidawat sa mga pangulo simbahan sa kasadpan kon Western Church. Ang lakbit saysay sa mga bangi sa mga petsa sa pagkatawo ni Kristo mabasa sa The Oxford Dictionary of the Christian Church: “Sanglit ang mga panulagma sa panahon kanus-a nahimugso si Kristo gikan pa kaniadtong ikatulong siglo, gisugyot ni Clement of Alexandria nga Mayo 20 na lamang, apan wala kini dawata tungod kay walay nakaplagang kamatu-oran hangtud sa hinapus nga bahin sa ika-upat nga siglo. Ang pinakasayo nga paghisgot aron sa-ulogon ang Disyembre 25 nahisukip sa Philocalian Calendar, nga gipasubay sa nabatasan na sa Romano kaniadtong tuig 336. Gibana-bana nga gipili kining petsaha aron ipakita ang ilang pagsupak sa pista sa Natalis Solis Invicti (Kapistahan sa Pagkahimugso sa Dili ma-ilog nga Adlaw o Nativity of the unconquerable Sun) pinaagi sa kasa-ulogan sa pagkahimugso sa “Sun of Righteousness” ug ang kasa-ulogan niini sa kasadpan, kini ang gituhu-an ngano nga mikatag kini sa Roma”(1983 edition, Oxford University Press, New York, 1983, p.280, “Christmas”). Mga tuig 200, sa dihang mikatag ang panulagma ni Clement of Alexandria mahitungod sa pagkatawo ni Kristo, wala siyay nasulti mahitungod sa maong selebrasyon ni-ining adlaw. Iya lamang gitaho ang mga kanhi niya nga nahibal-an mahitungod ning panahon apan walay detalye: “ Ug duna usay mga pagdeterminar dili lamang ang tuig apan lakip na ang adlaw kanus-a natawo ang Ginoo..., ang ika 25 nga adlaw sa Pachon. Dugang niini, duna usay nagsulti nga natawo si Kristo sa ika-24 o sa ika25 sa Pharmuthi” (The Stromata, or Miscellanies,” The Ante-Nicene Fathers, Vol. 2, Eardmans, Grand Rapids, 1986, p. 333). Human niini, sa tuig 243, ang opisyal nga kalendaryo niining panahona mao ang De Pascha Computus, dinhi nahipatik ang Marso 28 nga maoy pagkatawo ni Hesu Kristo. Ang ubang gisugyot nga petsa mao ang Abril 2 ug Nobyembre 8. Samtang sa sidlakan, ang Enero 6 maoy ilang gipili, ang petsa nga ang mga Grego misa-ulog sa pagkatawo sa ilang gitahod nga si Dionysius ug sa mga Eheptuhanon nga misa-ulog sa

pagkahimugso ni Osiris. Sagad sa mga pagano nagsa-ulog sa pagkatawo sa ilang diyos-diyos, gumikan kay napatik sa bibliya nga ang pagsa-ulog sa adlaw nga natawhan sa tinuod nga Ginoo dili gayud sa-ulogon (kini dayag tungod kay walay adlaw nga natawhan o adlaw sa sinugdanan).

Disyembre 25 Ilado Na

Sa Roma ang Disyembre 25 na-ilhan tungod ni Papa Liberius sa tuig 354 ug mao na ang gisundog sa Kasadpan sa tuig 435 sa dihang ang unang “Mesa sa Kristo” o “Christ mass” nga gipahigayon ni Papa Sixtus ikatulo. Dungan usab kini sa pagsa-ulog sa mga Romano sa ilang unang diyos-diyos, ang Adlaw, ug alang kang Mithras, usa ka iladong diyos adlaw sa Persia nga natawo sa susamang adlaw. Usa ka Romano Katolikong manunulat nga si Mario Righetti mi-uyon, “nga aron ilang matabangan nga madawat ang tinuho-an sa mga paghsimba sa pagano, ang simbahan sa Roma nakamatikod nga sayon kaayo nga ipasunod ang Disyembre 25 nga maoy pista sa pagkatawo ni Kristo aron kining adlaw na lamang ang ilang sa-ulogon inay nga saulogon nila niining adlaw ang kasamuran sa ‘Invincible Sun’ nga si Mithras, ang tig-ilog sa kangitngit” (Manual of Liturgical History, 1955, Vol.2, p. 67). Si Protestanting Historyan nga si Henry Chadwick maoy misukod sa maong kontrobersiya: “Matud niya nga sayo kaniadtong ika-upat nga siglo nagsugod sa kasadpan (mao ang una ug si kinsa wala mahibal-i) ang selebrasyon sa Disyembre 25, ang pagkatawo sa ginoong adlaw o Sun-god sa panahon sa pagyelo (winter), mao usab ang petsa kanus-a naghimugso si Kristo. Sayon lamang kaayo alang sa Kristiyanidad ug sa relihiyon nga base sa mga bituon o solar religion nga makapasabot kong dunay bangi labi na kong anaa na sa hata-as nga ang-ang o lebel...sumala sa sermon ni Pope Leo The Great kaniadtong tunga-tunga sa ika-limang siglo, patalikdan ang mga tinuho-an labi na ang pag-ampo sa diyos-adlaw ug sundon ang gitudlo ni San Pedro nga sa simbahan na kita mag-ampo.” (The Early Church, Peguin Books, London, 1967 , p. 126). Kung gisa-ulog sa sayong mga Kristiyano ang kasumaran sa pagkatawo ni Kristo, wala untay nahitabo nga mga kaguliyang ug kontrobersiya bahin sa petsa niini. Kung ang tigsulat sa kasaysayan sa simbahan nagbase lamang unta sa mga napatik sa bibliya kini aron kasuportahan ang mga kapistahan niadtong sayong mga siglo. Apan walay bisan usa ang mihimo niini. Sa laktod, ang mga petsa nga ilang gipamili wala gayuy nahilambigit sa mga nahisulat sa bibliya ug sa bisan unsang mga panghitabo bahin sa maong panghitabo. Gitin-aw sa Encyclopedia Americana nga “Sa ikalimang siglo, ang mga simbahan sa kasadpan maoy nagmando nga sa-ulogon pagkahimugso ni Kristo hangtud sa hangtud subay sa gihimo sa daang pista sa Romano sa natawhan ni Sol (ang anak sa adlaw) tungod kay walay klaro ang petsa sa pagkatawo ni Hesu Kristo” (1944 edition “Christmas”). Unsa kaha ang ebidensiya nga napatik sa bibliya sa pagpetsa sa natawhan ni Kristo? Kung duna man dinhi posibli unta nga atong madeterminar ang petsa sa pagkatawo ni Kristo, ang tanang pulong sa bibliya nagpatik sa argumento batok sa Disyembre o ubang petsa sa ting-tugnaw o winter.

Kanus-a Dunay Mga Pastol Sa Pastolan?

Ang mga metiyorolohiyo sa Israel nga mihan-ay sa kina-iya sa panahon sa Disyembre sa kanhi-ayng panahon ug nakahimo sa konklusyon sa kina-iyahan sa Israel gisubay sulod sa katapusang dos mil ka tuig. Ang diksiyonaryo sa mga tighubad sa bibliya namahayag, “nga sa pangkinatibuk-an , ang kahimtang sa panahon ug ang kondisyon sa klima nga gihulagway sa bibliya misibo’ sa kondisyon sa panahon hangtud karong mga adlaw” (R.B.Y. Scot, Vol. 3 Abingdon Press, Nashville 1962, p. 625). Ang temperatura sa lugar sa Bethlehem inig ka

Disyembre mo-abot sa 44 degrees Fahrenheit kon syete degrees celsius, apan mobugnaw pa kini inig kagabii. Sa paghulagway sa kahintang sa maong dapit, si Sara Rubin, hepe sa Israel weather service, nagpagawas ug katin-awan kanaidong 1990, namahayag nga ang maong lugar dunay panahon nga tulo ka bulan nga mo-yelo: sa Disyembre nga dunay 29 f. minus kini sa 1.6 c; sa Enero nga dunay 30 f. minus sa 1.1 c. ug sa pagka-Pebrero nga dunay 32 f. anaa na sa 0 degrees celsius. Natural lamang nga mahitabo ang duha hangtud tulo ka adlaw nga pag-yelo o Snow sa Herusalem ug silingan niini nga mga lugar sama sa Bethlehem sa matag Disyembre ug Enero. Kining mga bulana ang grabe kabugnaw sukad pa sa panahon ni Kristo nga gani ang mga dalan dili na kaagihan tungod sa kabaga sa yelo ug ang katawhan dili na manggawas sa ilang panimalay. Kini maoy gikinahanglang ebidensiya aron supakon nga ang Disyembre dili gayud maoy bulan kanus-a gipanganak si Kristo. Hinumdumi kini, nga ang panahon nga gipakatawo si Kristo, ang mga pastol mibantay sa ilang mga karnero sa pastolan matag gabii. “Karon didto sa maong nasud ang mga pastol nagpuyo na sa pastolan”, kini nasulat sa usa ka ebanghelyo nga nagkanayon nga Bantayo kanunay ang inyong mga karnero matag gabii (Lukas 2:8). Ang sagad nga batasan sa mga pastol mao nga mabinantayon kini sila sa ilang mga karnero gikan sa Abril hangtud sa Oktobre, apan sa matag ting-ulan ug tingtugnaw (snow) ila na nga dal-on ang ilang karnero sa ilang lugar ug ipasilong. Usa ka komentaryo nag-ingon nga “wala pa dad-a sa mga pastol ang ilang mga karnero sa ilang mga panimalay ug kini nagpasabot nga walay pay bulan sa Oktobre niadtong tungura, dayag kaayong sabton nga si Kristo wala gayud matawo sa ika 25 sa Disyembre diin ning bulana walay makita nga mga karnero sa pastolan; dili usab katuhuan nga si Kristo natawo sa wala pa human ang Septyembre samtang ang mga karnero anaa pa sa pastolan sa matag gabii. Sa ingon niini nga argumento dayag nga wad-on na nato ang pagtuo nga si Kristo natawo sa Disyembre. ang pagpaka-on lamang sa mga karnero matag gabii kapasikaran nga walay kamatu-oran ang pagsa-ulog sa Disyembre nga maoy bulan sa pagtawo ni Hesu Kristo (Adam Clarke’s Commentary, Abingdon Press, Nashville, note on Luke 2:8). Laing tinubdan sa pagtu-on mi-uyon ug nagkanayon nga “Kining mga aghop nga mga pastol tu-a na sa pastolan sa pagbantay ug pagpaka-on sa ilang mga karnero- usa kini ka saysay nga nagsupak sa tradisyonal nga pagsa-ulog sa natawhan ni Kristo nga nahulog sa Disyembre 25, gumikan kay bisan ug ang dagan sa panahon dili gayud moha-um” (The Interpreter’s One-Volume Commentary, Abingdon Press, Nashville, 1971, note on Luke 2:4-7).

Ang Senso Nga Gihulagway Ni Lukas

Laing ebidensiya aron masupak gayud nga ang bulan sa Disyembre maoy natawhan ni Hesu Kristo mao ang senso sa Romano nga natala ni Lucas.” Niadtong higayona nagpaknaug ug balaodnon si Ceasar Augustus nga tanang katawhan sa kalibutan marehistro... ning higayona ang tanang katawhan miparehistro sa ilang matag syudad. Si Jose mipa-uli usab sa ilang lugar sa Galileya, gawas sa syudad sa Nazareth, ngadto sa Hudeya hangtud na sa syudad ni David nga gitawag ug Bethlehem... aron lamang magpareshitro uban niya si Maria, iyang nagsabak nga asawa. Mao nga niadtong tungura samtang nagpalabay sila sa adlaw mi-abot ang panahon nga nanganak si Maria. “Ug iyang gidala pagbalik ang iyang unang Anak nga lalake...” (Luke 2:1-7). Ang talahoron sa Romania nahibalo nga ang pagpahigayon ug senso panahon sa ting-yelo dili maayo. Tungod niini kinahanglan nga ang senso ipahigayon human sa ting-ani, mga Septyembre ug Oktobre kanus-a dili kaayo apektado ang ilang ekonomiya, maayo ang kahintang sa panahon, ang mga dalan uga ug maayong kaagihan. Sumala sa mga normal nga mga adlaw kanus-a himoon ang senso, kining panahona malagmit pa nga natawo ang manunubos. Usa ka manunulat namahayag nga lisod kaayo tuhu-an nga nia-anang panahon (ang Disyembre 25), tataw nga dili

gayud pili-on sa mga namuno sa pangagamhanan aron ipahigayon ang pagpalista, tungod kay lisod ang pagbiyahe, dili sila makaseguro tungod kay ang panahon sa tingtugnaw makuyaw kung makahinagbo sila ug unos ug ulan. Mahimo lamang nila ang pagbiyahe kong maayo ang panahon” (“Christmas at Bethlehem,” Holy-Days and Holidays, Cunningham Geikie). Ang gitala ni Lukas mahitungod sa senso nahisupak gayud sa paetsa Disyembre nga natawo si Kristo. Dayag kaayo nga ang senso ipahigayon gayud diha-diha human ang ting-ani diin hamugaway ang kahimtang sa katawhan.

Ang Pagkatawo Ni Juan Bautista

Makakaplag pa kita ug lain pa nga ebidensiya gikan sa bibliya nga nahisupak sa Disyembre nga maoy natawhan ni Hesu Kristo. Si Juan Bautista natawo unom ka bulan una’ nahimugso ang iyang ig-agaw nga si Hesus. Diha lamang sa dihang si Maria milagrong mibuntis kang Hesus, ang manlolonda misulti kaniya: “Ang Espiritu Santo mo-anhi kanimo ug ang gahum sa Hataas Uyamot magalandong kanimo, tungod niini, usab, nga ang usa ka Bala-anon nga imong ipakatawo pagatawagong ug Anak sa Diyos. Ug Ania si Elizabet nga imong ig-agaw nanamkon usab ug usa ka anak nga lalake bisan pa sa iyang ka katiguwangon; ug kini mao na ang ika-unom ka bulan kaniya nga ginganlan siya ug apuli” (Luke 1:35-36). Kung atong madeterminar kanus-a matawo si Juan, human ang unom ka bulan dayag nga mao ang petsa nga natawo si Kristo. Makakaplag ba kita ug mga ebidensiya nga nag-indikar kanus-a matawo si Juan? Ang bibliya naghisgot nga si Elizabeth nagsabak dili lamang dugay human ang iyang bana, ang pare nga si Zacharias, nakahuman sa iyang paserbisyo sa iyang kursotemplo nga gitawag ug “ang pagbahin sa Abijah” (Luke 1:5,8). Unom kini ka bulan una “si Maria nagsabak kang Hesus. Kung atong balikan ang mga adlaw ni Haring David, ang kurso sa pagkapari gibahin sa 24 ka tuyok (turns) o pagbahinbahin (1 Chronicles 24:7-19). Magsugod kini sa unang bulan (1Chronicles 27:2), Marso o di ba kaha Abril sa atong modernong kalendaryo, ug, sumala pa sa tinubdan sa Talmudiac ug Qumran, motuyok sa matag semana hangtud nga ilang maabtan ang katapusan sa unom ka bulan, samtang ang pagtuyok mibalik na (sugod sa Septyembre hangtud sa Oktobre) hangtud sa katapusan sa tuig. Atol sa mga adlaw sa kapistahan, ang tanang mga pari mo-adto sa templo aron maserbisyo. Gipakita kanato ni Lukas nga ang pagserbisyo ni Zacharias dili atol sa kapanahunan sa pista, sugod nga gipatuman ang dibisyon sa Abijah nga maoy inkargado sa templo, ug si Zacharias mao gipili nga maoy mohatag sa insenso. Ang dibisyon sa Abijah mao ang ikawalo ka dibisyon, nga normal mapahigayon du-ol sa tulo ka bulan human masugdan ang pagtuyok (cycle) sa Marso-Abril. Dinhi mao ang kalagmitan sa kaso ni Elizabeth nga nanganak mga Hunyo, kung kini mao ang ikaduhang tuig ni Zacharias sa iyang serbisyo, mga Disyembre. Ang bibliya wala moklaro kong asa duha ka mga pagtuo ang nahitabo. Bisin pa ug siyam ka bulan human ang usa sa duha ka mga petsa si Juan Bautista nahimugso. Mahimutang ang petsa sa iyang pagkatawo sa bulan sa Marso o Septyembre. Human ang unom ka bulan, si Hesus malagamit natawo bulan sa Septyembre o sa sunod pa nga Marso. Bisin ug kanus-a pa kini mahitabo, sumala sa higayon sa dibisyon ni Abijah, dili na angay ipangutana tungod kay dili gayud disyembre natawo si Kristo.

Unsa May Gisa-ulog Sa Unang Mga Simbahan?

Wala gayuy makita sa tanang mga sinulat nga nagmando sa mga apostoles nga kinahanglan sa-ulogon ang pagkatawo ni Kristo. Sa 60 na katuig sa kasaysayan sa simbahan human sa kamatayon ni Kristo nga natala sa bag-ong sugo, nakaplagan namo nga, maayo pa nga sa-ulogon ang kamatayon ni Kristo inay ang pagkatawo subay sa mando sa bibliya pinasikad sa

pagsa-ulog sa Pagsaylo o Passover. Mga 55 ka tuig si apostoles Pablo misulat nga sa mga taga Korinto”. Sa pagkamatuod si Kristo, ang atong Pagsaylo o Passover, mao ang sakripisyo alang kanatong tanan. Busa saulogon nato ang piesta, dili sa daan nga levadura, dili bisan sa levadura sa pagkamadinautan ug sa pagkadautan, kondili sa tinapay nga walay levadura sa pagkamatinud-anon ug kamatu-oran. (1 Corinthians 5:7-8). Ang mga nangligad nga mga simbahan ni Kristo matinud-anong mihandum sa Iyang sakripisyo sa pagduyog sa Bag-ong Sugo nga Pagsaylo. Wala si Kristo wala usab ang mga apostoles mag-ila pinaagi sa pulong o ehemplo, nga atong saulogon ang kasamuran sa Iyang natawhan. Hinoon, ang bibliya hinay-hinay nga milangkat sa takdong petsa sa Iyang adlaw nga natawhan. Ang mga unang mga Simbahan wala gayud mosulay sa pagimbento ug bisan sa pagsa-ulog sa maong kapistahan apan hinoon ang Iyang pag-ula sa Iyang kinabuhi alang kanato. Dili kita angay nga motumbok sa walay basihanah petsa sa pagkatawo ni Kristo sa Pasko. Kung buot natong tumanon ang kasugu-an ni Kristo, kinahanglang handumon nato matag tuig ang Iyang sakripisyo.”Gihandum ko sa mainit gayud ang pagka-on niini nga pasko uban kaninyo sa dili pa ako maga-antus, kay Ako baga-ingon kaninyo, nga dili na Ako magaka-on niini hangtud nga matman kini didto sa ginghari-an sa Dios... Kini mao ang Akong lawas nga gihatag tungod kaninyo; buhata ninyo kini nga handumanan kanako “(Luke 22:15-16,19).

The original article was translated into the Cebuano dialect by Edmond Macaraeg, elder of the Mindanao churches.